

POZIV

PROGRAM PODRŠKE

MENJAJ NA ZELENO!

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Menjaj na zeleno!

Smernice za podnošenje projektnih ideja u okviru Programa podrške civilnom društvu i medijima za učešće u procesima donošenja odluka i praćenju primene javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena

Rok za podnošenje prijava za učešće na Programu je
5. jul 2023. godine do 15h

Projekat **Zajedno za životnu sredinu**

www.zazivotnusredinu.bos.rs

Pojmovnik

U ovom Pozivu se pod pojmom **organizacije civilnog društva** misli na udruženja, fondacije i zadužbine koje se bave zaštitom životne sredine koje su registrovane kao udruženja, fondacije ili zadužbine u skladu sa važećim Zakonom o udruženjima¹ ili Zakonom o zadužbinama i fondacijama².

Pod pojmom **mediji**, podrazumeva se sredstvo javnog obaveštavanja koje rečima, slikom, odnosno zvukom prenosi urednički oblikovane informacije, ideje i mišljenja i druge sadržaje namenjene javnoj distribuciji i neodređenom broju korisnika, u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima³. Pod medijem se u smislu Zakona naročito podrazumevaju dnevne i periodične novine, servis novinske agencije, radio-program i televizijski program i elektronska izdanja tih medija, kao i samostalna elektronska izdanja (uređivački oblikovane internet stranice ili internet portali).

Medij nema svojstvo pravnog lica.

Pod pojmom **izdavač medija**, podrazumevaju se izdavači medija koji su upisani u Registar medija u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima⁴.

Pod pojmom **podnosilac projekta** (ili nosilac projekta – termini se koriste sa istim značenjem) podrazumeva se organizacija civilnog društva ili izdavač medija, koji će podneti projektnu ideju.

Pod pojmom **partner na projektu**, podrazumeva se organizacija civilnog društva ili izdavač medija, koji će uz Podnosioca direktno učestvovati u sprovođenju projekta.

Pod **podnosiocima projekta**, podrazumevaju se zajedno i podnosilac i partner na projektu.

Svi pojmovi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu obuhvataju iste pojmove i u ženskom rodu.

¹ Zakon o udruženjima (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 51/09)

² Zakon o zadužbinama i fondacijama (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 88/2010 i 99/2011)

³ Zakon o javnom informisanju i medijima (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 83/14, 58/15 i 12/16)

⁴ Zakon o javnom informisanju i medijima (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 83/14, 58/15 i 12/16)

Sadržaj

1. Menjaj na zeleno! je program podrške civilnom društvu i medijima za učešće u procesima donošenja odluka i praćenju primene javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena	4
1.1. Učešće građana u procesima donošenja odluka iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena	4
1.2. Ciljevi i očekivani rezultati programa Menjaj na zeleno!	5
1.3. Rodna ravnopravnost	5
1.4. Tematske oblasti za podršku	6
1.5. Struktura programa, vrste aktivnosti i sredstva za realizaciju	6
1.5.2. Jačanje kapaciteta podržanih organizacija i medija	7
1.5.3. Ekspertska i mentorska podrška	7
1.5.4. Učešće u aktivnostima Koalicije 27	7
2. Pravila i uslovi za učešće organizacija civilnog društva i medija u Programu	8
2.1. Opšti uslovi za učešće	8
2.1.1. Nosilac projekta	8
2.2. Aktivnosti za koje se može tražiti podrška kroz program <i>Menjaj na zeleno!</i>	10
2.4. Broj dozvoljenih prijava	12
3. Selekciona procedura	13
3.1. Prva faza selekcije – Podnošenje projektnih ideja	13
3.2. Druga faza selekcije – Predstavljanje projektne ideje	13
3.3. Treća faza selekcije – Razvijanje predloga projekata	13
3.4. Kako izgleda proces prijave?	14
3.4.1. Uputstvo za elektronsku prijavu	14
3.5. Neophodna dokumentacija za podnošenje projektne ideje	15
3.6. Rok za podnošenje projektnih ideja	15
3.7. Dodatne informacije	15
4. Ocena predloženih projektnih ideja	16
4.1. Kriterijumi za ocenu prijava	16
4.1.1. Način ocenjivanja prijava	19
4.2. Obaveštavanje o rezultatima konkursa	19
4.3. Standardna pravila i prakse USAID-a	19
5. Okvirni vremenski period za realizaciju Programa	20
6. Pravila vidljivosti i pristup informacijama	20
7. Kontakti	20
8. Dokumentacija za podnošenje prijava	21

1. *Menjaj na zeleno!* je program podrške civilnom društvu i medijima za učešće u procesima donošenja odluka i praćenju primene javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena

[Beogradska otvorena škola](#) (BOŠ) i Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) sprovode program ***Menjaj na zeleno!*** (u daljem tekstu: Program) koji ima za cilj da doprinose jačanju uloge organizacija civilnog društva i medija u procesima donošenja odluka iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena.

Program je deo petogodišnjeg projekta „[Zajedno za životnu sredinu](#)“ koji sprovode Beogradska otvorena škola i Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) u saradnji sa Međunarodnom unijom za zaštitu prirode (IUCN), Mladim istraživačima Srbije, međunarodnom ekološkom organizacijom The Nature Conservancy, Američkom privrednom komorom u Srbiji i udruženjem ENECA.

Program *Menjaj na zeleno!* je otvoren u junu 2023. godine i trajaće do maja 2027. godine. Ovaj Poziv se odnosi na prvi ciklus podrške koji je objavljen 5. juna 2023. godine.

1.1. Učešće građana u procesima donošenja odluka iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena

Zaštita životne sredine, prirode i klimatske promene čine 4 od 6 prioriteta građana i građanki Srbije, pokazalo je [istraživanje IPSOS-a iz 2021. godine](#). Građani i građanke Srbije zabrinuti su za klimatske promene i kvalitet životne sredine, bez obzira na to kojoj demografskoj grupi pripadaju, koje su starosne dobi, političke orijentacije i gde stanuju - građani i građanke ocenjuju ove oblasti kao nacionalni prioritet i većina ispitanika istraživanja je izrazila spremnost da direktno učestvuje u rešavanju ovih pitanja.

Građani i građanke Srbije žele čistu i zdravu životnu sredinu, i žele da u njenom očuvanju učestvuju. Međutim, istraživanja pokazuju da građani retko učestvuju u formalnim procesima donošenja odluka. [Građani najčešće ne veruju da zaista mogu nešto da promene, ili su im procesi donošenja odluka suviše birokratizovani i komplikovani](#). Stoga ne čudi podatak da je u Srbiji samo 2% građana učestvovalo u formalnim procesima donošenja odluka, dok 12% građana učešće u protestima vidi kao jedini način uticaja na donošenje odluka. Ipak, ogromna većina - čak 77% građana - nikada nije u javnosti diskutovala o odlukama vlasti, ili je diskutovala samo u krugu prijatelja. Slična je situacija i sa organizacijama civilnog društva - podaci kažu da je pravni okvir za participaciju komplikovan i birokratizovan, da organizacije nemaju poverenja u formalne procese donošenja odluka niti u stvarne mogućnosti da na njih utiču, zbog čega se retko uključuju.

Kako bismo podržali organizacije civilnog društva i medije da na efektivniji način utiču na odluke koje organi vlasti donose o životnoj sredini kroz projekat „*Zajedno za životnu sredinu*“ podržavamo njihovo aktivno i informisano učešće u procesima donošenja odluka sa posebnim fokusom na kvalitet vazduha, zaštitu prirode, upravljanje vodama, klimatske promene, upravljanje otpadom i vladavinu prava u oblasti zaštite životne sredine.

Program *Menjaj na zeleno!* je namenjen civilnom, građanskom društvu koje je pokretač promena i ključni akter demokratskog razvoja. Program će podržavati organizacije civilnog društva i medije da prepoznaju probleme koje se tiču životne sredine u svojim lokalnim

zajednicama, da podstaknu društvene promene u svojim zajednicama i građane aktivno uključe u procese donošenja odluka. Program podržava organizacije civilnog društva i medije koji imaju snažno utemeljenje u lokalnim zajednicama i staraju se da njihovi interesi budu na zadovoljavajući način predstavljeni.

1.2. Ciljevi i očekivani rezultati programa **Menjaj na zeleno!**

Cilj programa *Menjaj na zeleno!* je da poveća učešće organizacija civilnog društva i medija u procesima donošenja, primene i monitoringa javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena.

Aktivnosti koje će biti realizovane treba da vode ostvarenju sledećih **rezultata**:

1. unapređena znanja i veštine organizacija civilnog društva i medija za praćenje sprovođenja javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine;
2. unapređena dostupnost informacija o kvalitetu javnih politika⁵ koje utiču na životnu sredinu u lokalnim zajednicama i rezultatima sprovođenja tih javnih politika;
3. povećano učešće organizacija, medija i građana u procesima donošenja odluka iz oblasti zaštiti životne sredine na lokalnom i nacionalnom nivou;
4. aktivno uključeni građani u kampanje javnog zagovaranja koje sprovode organizacije civilnog društva i i mediji.

Od podnosilaca predloga projektnih ideja se očekuje da jasno pokažu kako i u kojoj meri će njihovi projekti doprineti ostvarenju navedenih ciljeva i očekivanih rezultata Programa.

1.3. Rodna ravnopravnost

Očekuje se da principi rodne ravnopravnosti i nediskriminacije prožimaju ciljeve, očekivane rezultate i aktivnosti svih lokalnih partnera (odnosno podržanih organizacija civilnog društva i medija) na Programu.

Pod ovim se podrazumeva:

- uključivanje principa rodne ravnopravnosti u projekte organizacija civilnog društva i medija koji konkurišu za podršku, bez obzira na tematsku oblast u okviru koje se projekat podnosi;
- ravnopravna zastupljenost polova u realizaciji aktivnosti u okviru Programa;
- unapređenje procedura za poštovanje rodne ravnopravnosti;
- promovisanje rodne ravnopravnosti u komunikaciji sa javnosti.

⁵ Pod kvalitetom javnih politika podrazumeva se način na koji se neka javna politika sprovodi (na primer: da li javna politika na adekvatan način odgovara na problem koji treba da reši ili oblast koju treba da uredi, na koji način se donose odluke, da li je donošenje odluka transparentno, da li se sprovođenje javne politike prati i da li se o tome izveštavaju javnost od strane nadležnih organa i institucija, da li su informacije o efektima javne politike dostupne javnosti).

Od kandidata za Program se očekuje spremnost da kroz svoje projekte poštuju vrednosti nediskriminacije i jednakih šansi.

1.4. Tematske oblasti za podršku

Program *Menjaj na zeleno!* podržava aktivnosti organizacija civilnog društva i medija koje doprinose razvoju i reformama iz oblasti zaštite životne sredine.

Očekuje se da predloženi projekti budu iz sledećih tematskih oblasti:

- **upravljanje otpadom**⁶;
- **kvalitet vazduha**⁷;
- **zaštita prirode**⁸;
- **zaštita i upravljanje vodama**⁹;
- **klimatske promene**¹⁰;
- **horizontalno zakonodavstvo**¹¹(naročito se podstiču predlozi u vezi sa vladavinom prava u životnoj sredini).

1.5. Struktura programa, vrste aktivnosti i sredstva za realizaciju

Program podrške *Menjaj na zeleno!* za organizacije civilnog društva i medije podrška podrazumeva:

- Finansijsku podršku za realizaciju projekata u rasponu od 5.000,000 do 15.000,00 USD;
- Razvoj kapaciteta iz oblasti monitoringa lokalnih javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena;
- Jačanje kapaciteta za razvoj, upravljanje i finansijsko vođenje projekata;
- Ekspertsku i mentorsku podršku shodno potrebama organizacija i medija tokom realizacije projekata;
- Učešće u aktivnostima Koalicije 27.

⁶Javne politike i prakse upravljanja otpadom na lokalnom nivou (na primer: analiza sadržaja i/ili rezultata primene plana upravljanja otpadom, analiza praksi u upravljanju otpadom, razvoj preporuka za unapređenje upravljanja otpadom na nivou lokalne zajednice i tome slično).

⁷Javne politike i prakse za zaštitu vazduha na lokalnom nivou (na primer: analiza obaveza lokalne samouprave da izradi lokalnih dokumenata kojima uređuje zagađenje vazduha, analiza praksi obaveštavanja građana o kvalitetu vazduha, zagovaranje za donošenje lokalnih dokumenata ili unapređenje nekih elemenata javne politike ili praksi i tome slično).

⁸Javne politike i prakse u zaštiti prirode (zaštita pojedinačnih vrsta, biodiverziteta, zaštita staništa poput reka, jezera, močvara, šuma, analiza planova upravljanja zaštićenim područjima i tome slično).

⁹Javne politike i prakse u upravljanju vodama (površinskim i podzemnim) na teritoriji lokalne zajednice, javne politike koje uređuju snabdevanje vodom i kvalitet vode;

¹⁰Javne politike i prakse koje utiču na prilagođavanje lokalne zajednice na klimatske primene ili utiču na smanjenje emisija gasova sa efektom staklene baste (na primer, analize potencijala za povećanje korišćenja obnovljivih izvora energije u zajednici, osnivanje energetske zadruge za proizvodnju lokalno dostupne energije, analiza ranjivosti/otpornosti lokalne zajednice i njenih resursa na uticaje klimatskih promena, zagovaranje za uključivanje mera za prilagođavanje i/ili ublažavanje klimatskih promena u različite lokalne sektorske politike itd.).

¹¹Horizontalno zakonodavstvo definiše pravila ponašanja svih aktera (javnosti, institucija, nosilaca projekata, organa vlasti). Horizontalno zakonodavstvo definiše procese poput procena uticaja na životnu sredinu, učešća javnosti u donošenju odluka o životnoj sredini, pristup informacijama o životnoj sredini, odgovornost za štete i krivična dela u oblasti zaštite životne sredine.

1.5.1. Finansijska podrška

Ukupan okvirni iznos za finansijsku podršku u prvoj godini Programa iznosi **100.000,00 USD**.

Organizacije i mediji mogu da konkurišu za finansijsku podršku **u iznosu od 5.000,00 USD do 15.000,00 USD**.

Odabrane organizacije su u obavezi da svoje projekte realizuju u periodu **od 1. septembra 2023. godine do 30. apila 2024. godine**.

Planirano je da se finansijski podrži **najviše 10 projekata**. BOŠ zadržava pravo da ne dodeli sva raspoloživa sredstva u slučaju nedovoljnog broja kvalitetnih predloga projekata.

1.5.2. Jačanje kapaciteta podržanih organizacija i medija

Organizacije civilnog društva i mediji imaće priliku da razvijaju svoje kapacitete za monitoring javnih politika kroz trening i mentorstvo. Obavezni sadržaj treninga biće praćenje i prikupljanje podataka o primeni javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena na lokalnom nivou, kao i organizaciono i finansijsko upravljanje projektima.

1.5.3. Ekspertska i mentorska podrška

Organizacijama će na raspolaganju biti **mentorska i ekspertska podrška** koja im je potrebna za pripremu i realizaciju projekata. BOŠ će organizacijama pružati mentorsku podršku za finansijsko upravljanje i programsko sprovođenje projekata kroz monitoring posete, konsultacije i redovnu komunikaciju.

1.5.4. Učešće u aktivnostima Koalicije 27

Koaliciju 27 su osnovale organizacije civilnog društva 2014. godine sa ciljem da prate i doprinose procesu usklađivanja i primene politika i propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije u oblasti životne sredine i klimatskih promena (Poglavlje 27 u pregovorima o pristupanju EU). Svake godine objavljuje [Izveštaj iz senke](#) koji daje pregled stanja domaćeg zakonodavstva, njegove primene i usvojenih standarda i propisa iz oblasti Poglavlja 27, sa preporukama za unapređenje.

Organizacije civilnog društva i mediji koji budu podržani biće u obavezi da primenjuju metodologiju za monitoring sprovođenja javnih politika kao praktičan alat koji omogućava da prate primenu propisa povezanih sa Poglavljem 27 na lokalnom nivou.

Podaci prikupljeni primenom metodologije za praćenje javnih politika na lokalnom nivou biće obrađeni i uključeni u redovne [Izveštaje iz senke Koalicije 27](#). Na osnovu podataka prikupljenih primenom metodologije za praćenje javnih politika na lokalnom nivou biće izrađene [Zelene karte](#). Reč je o dokumentima koji će dati prikaz o radu određene jedinice lokalne samouprave u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine kroz prizmu primene javnih politika iz konkretnih oblasti. Osim toga, organizacije će imati mogućnost da učestvuju u različitim aktivnostima koje organizuje Koalicija 27, od sastanaka sa donosiocima odluka, javnih događaja, pa do zajedničkog rada na dokumentima javnih politika i zajedničkog učešća u procesima donošenja odluka o životnoj sredini.

2. Pravila i uslovi za učešće organizacija civilnog društva i medija u Programu

Ovim Pozivom se definišu pravila i uslovi za učešće koji se odnose na:

- organizacije civilnog društva i izdavače medije koji se mogu prijaviti za učešće (u svojstvu nosioca projekta ili partnera na projektu),
- aktivnosti koje mogu da budu podržane.

2.1. Opšti uslovi za učešće

Podrška u okviru ovog Poziva namenjena je:

- organizacijama civilnog društva koje su registrovane kao udruženja, fondacije ili zadužbine u skladu sa važećim Zakonom o udruženjima¹² ili Zakonom o zadužbinama i fondacijama¹³ i
- izdavačima medija koji su upisani u Registar medija u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima¹⁴.

Organizacije civilnog društva i izdavači mediji mogu predlagati projekte samostalno (kao nosioci projekta) ili u partnerstvu (bilo kao nosioci projekta ili kao partneri na projektu). Partnerstva nisu obavezna. Partnerstvo čine nosilac projekta i jedna ili više partnerskih organizacija ili medija.

Pojedinci, grupe ili pravna lica koja se nalaze na nekoj od sledećih **lista sankcija ne mogu ni po kojoj osnovi biti korisnici sredstava iz ovog Programa:**

Evropske unije	www.sanctionsmap.eu
Sjedinjenih Američkih Država	www.sam.gov/content/exclusions
	https://home.treasury.gov/
Ujedinjenih nacija	www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list

2.1.1. Nosilac projekta

Nosilac (ili podnosilac) projekta je organizacija civilnog društva ili izdavač medija koji podnosi predlog projekta (samostalno ili u partnerstvu sa drugim organizacijama ili medijima). Nosilac projekta preuzima pravnu odgovornost za sprovođenje aktivnosti na projektu (kao i sprovođenje aktivnosti partnera, ukoliko ih ima) i sa BOŠ-om potpisuje ugovor o sprovođenju projekta.

¹² Zakon o udruženjima (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 51/09)

¹³ Zakon o zadužbinama i fondacijama (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 88/2010 i 99/2011)

¹⁴ Zakon o javnom informisanju i medijima (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 83/14, 58/15 i 12/16)

Podnosioci (nosilac projekta i partner) koji konkurišu za sredstva u okviru ovog Poziva moraju biti organizacije civilnog društva ili izdavači medija koji ispunjavaju **sledeće tehničke kriterijume:**

- da su pravna lica, i
- da su udruženja registrovana u skladu sa važećim Zakonom o udruženjima ili Zakonom o zadužbinama i fondacijama i/ili
- da je izdavač medija upisan u Registar medija u skladu sa Zakonom o javnom informisanju, i
- da su odgovorni za pripremu i potencijalno izvođenje projekta, da poseduju odgovarajuće kapacitete za sprovođenje predloženog projekta i učešće u svim drugim aktivnostima na Programu.

Pod odgovarajućim kapacitetima podrazumeva se da podnosioci poseduju određeni nivo institucionalnog razvoja i održivosti, koji je uslov za sprovođenje projektnih aktivnosti, u skladu sa vremenskim okvirom, i pouzdano finansijsko upravljanje budžetom budućeg projekta. Od izdavača medija i organizacija civilnog društva se očekuje da poseduju upravljačke strukture, zatim da neguju demokratski proces donošenja odluka i transparentnost u okviru organizacija, da poštuju procedure koje se odnose na principe dobrog upravljanja i borbe protiv korupcije, kao i na poštovanje rodne ravnopravnosti, nediskriminacije, zaštite životne sredine i održivog razvoja. Od izdavača medija i OCD se očekuje da poseduju verodostojnost i reprezentativnost, da su spremne da izgrade i održe veze sa građanima i podstiču građansko učešće u donošenju odluka.

Pored tehničkih kriterijuma, za organizacije civilnog društva i izdavače medije koji žele da budu nosioci projekta važe i sledeći **programski kriterijumi:**

- da su svojim delovanjem utemeljeni u lokalnoj zajednici, što znači da se bave temama koje su važne za zajednicu i da u svoj rad uključuju sugrađane;
- da su se u svom prethodnom radu bavili pitanjima životne sredine;
- da opišu jasno kakvu promenu i rezultate žele da ostvare u svojoj zajednici;
- da jasno pokažu na koji način su njihove aktivnosti (kojima doprinose razvoju lokalne zajednice) povezane sa javnim politikama;
- da pokažu prethodnu praksu i sposobnost za aktivno uključivanje građana u sprovođenje projekta.

Nosilac projekta ne može biti predstavništvo strane organizacije civilnog društva ili međunarodne organizacije, kao ni obrazovna ustanova, organ državne uprave, niti bilo koje pravno lice koje je profitnog karaktera (kompanije, akcionarska društva, preduzetnici i sl.) – osim izdavača medija.

Izdavači medija, bilo da su nosioci ili partneri na projektu, su u obavezi da uzmu u obzir važeću regulativu koja se odnosi na kontrolu državne pomoći¹⁵. U slučaju da postoji opasnost od kršenja

¹⁵ U skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći (Službeni glasnik Republike Srbije, br.73/19)

propisa o državnoj pomoći, mediju može biti uskraćena finansijska podrška iz sredstava ovog Programa.

Nosilac projekta u obavezi je da na memorandumu organizacije odnosno medija potpiše izjavu o učešću na projektu ([Prilog 3. Izjava nosioca](#)).

2.1.2. Partner na projektu

Partner na projektu je organizacija civilnog društva ili izdavač medija koji se zajedno sa nosiocem projekta prijavljuje za učešće u Programu. Ukoliko se prijava podnosi u partnerstvu, potrebno je da sve partnerske organizacije i/ili izdavač medija učestvuju u osmišljavanju i sprovođenju predloženog projekta, kao i u ostalim aktivnostima u okviru Programa. Od nosioca projekta se očekuje da u prijavi jasno navede ulogu partnera u sprovođenju aktivnosti predviđenih predlogom projekta.

Partnerstvo nije obavezno za učešće u Programu ali će se prijavama podnetim u partnerstvu organizacija civilnog društva i izdavača medija dati prednost u skladu sa Kriterijumima za ocenjivanje predloga projektnih ideja (odjeljak 4.1).

Kriterijumi za partnere na projektu

Za partnere na projektu **važe isti kriterijumi** kao i za nosioca projekta (odjeljak 2.1.1).

Pored toga, za partnerske organizacije važe i sledeći uslovi:

- troškovi koje naprave partneri na projektu u toku sprovođenja projekta se smatraju opravdanim na isti način i pod istim uslovima kao da ih je napravio nosilac projekta;
- ovlašćeno lice organizacije civilnog društva ili medija koji je partner na projektu je u obavezi da na memorandumu organizacije odnosno medija potpiše Izjavu o učešću na projektu ([Prilog 4. Izjava partnera na projektu](#)).

2.2. Aktivnosti za koje se može tražiti podrška kroz program *Menjaj na zeleno!*

Biće podržane aktivnosti kojima se unapređuje stepen zaštite životne sredine i biodiverziteta u Srbiji i osnažuje učešće organizacija civilnog društva i medija u zaštiti životne sredine, zagovaranju i monitoringu javnih politika.

Organizacije civilnog društva i mediji koji žele da budu podržani treba da:

- jasno identifikuju problem u vezi sa životnom sredinom u svojim zajednicama;
- **identifikuju konkretne javne politike** koje na lokalnom nivou utiču na uočeni problem (odgovarajuće strategije, planovi, zakoni, odluke, propisi i standardi, postojeće institucije i njihov način rada odnosno prakse, sistemi upravljanja životnom sredinom, procedure primene zakona ili standarda i tome slično);
- da **praćenje javnih politika na lokalnom nivou predvide kao ključnu aktivnost** u svom predlogu projekta (odabranim organizacijama i medijima biće predstavljena gotova metodologija praćenja javnih politika, i obezbeđen trening i smernice za njenu upotrebu);

- objasne kako praćenje primene identifikovane **javne politike** (koja utiče na opisani problem), prikupljanje podataka o tome i uključivanje građana mogu doprineti njihovim naporima u rešavanju uočenog problema;
- predlože realističan plan za rešenje problema;
- pokažu da poseduju kapacitete da daju merljiv doprinos rešenju problema (raspolazu sa dovoljno angazovanih osoba i saradnika koji imaju relevantna znanja i veštine, imaju razvijenu saradnju sa akterima koji ce biti uključeni u rešavanje problema itd.);
- pokažu da poseduju kapacitete da u proces rešavanja problema uključe građane (na primer: imaju razvijenu mrežu volontera, imaju već uspostavljene prakse saradnje sa građanima, razvili su ustaljene kanale komunikacije sa građanima putem društvenih mreža, javnih događaja ili redovnih sastanaka itd.)
- predstavljaju plan komunikacije aktivnosti i rezultata široj javnosti;
- pokažu da predloženi projekat ima potencijal da doprinese održivoj promeni u zajednici.

Sljedeće aktivnosti **su OBAVEZNE**:

- **praćenje i izveštavanje o praksama i primeni propisa lokalne uprave u vezi sa zaštitom životne sredine;**
- **spровоđenje istraživanja i analiza lokalnih javnih politika koje utiču na životnu sredinu** (na primer: planova upravljanja otpadom, planova zaštite kvaliteta vazduha, programa korišćenja sredstava iz lokalnih fondova za zaštitu životne sredine, praćenje i analiza lokalnih budžeta, planova upravljanja zaštićenim područjima na teritoriji lokalne zajednice itd.);

Sljedeće aktivnosti **su prihvatljive, kao dodatne uz prethodne obavezne aktivnosti**:

- unapređenje demokratskih praksi u upravljanju životnom sredinom na lokalnom nivou (na primer: unapređenje prakse informisanja i uključivanja građana u javne rasprave u procesima donošenja odluka u vezi sa životnom sredinom, unapređenje mehanizama odlučivanja na nivou lokalne zajednice na principima transparentnosti, odgovornosti i participacije i tome slično);
- osmišljavanje i zagovaranje novih mehanizama za učešće građana u kreiranju lokalnih politika zaštite životne sredine (na primer, razvoj IT alata za učešće građana u odlučivanju i komunikaciju sa donosiocima odluka, razvoj mehanizama za veće uključivanje građana u proces kreiranja javnih politika i tome slično);
- uključivanje građana u procese i aktivnosti u vezi sa razvojem, praćenjem i primenom javnih politika koje su u vezi sa zaštitom životne sredine;
- edukacija predstavnika različitih sektora za bavljenje zaštitom životne sredine;
- organizacija predavanja i drugih obrazovnih sadržaja za građane na teme klimatskih promena;
- organizacija tribina, debata, javnih slušanja i drugih javnih događaja u vezi sa životnom sredinom u lokalnoj zajednici;
- javno zagovaranje za unapređenje politika, praksi i mehanizama koji utiču na kvalitet životne sredine u lokalnoj zajednici;
- produkcija medijskih proizvoda uključujući i istraživačke proizvode.

Lista navedenih aktivnosti nije konačna. Prihvatljive su i druge aktivnosti ukoliko se njima doprinosi ostvarenju očekivanih rezultata i ciljeva Programa.

Sledeće aktivnosti **nisu dozvoljene i ne mogu biti podržane**:

- sve aktivnosti organizacija civilnog društva i medija za koje je već obezbeđeno finansiranje iz drugih izvora (što će biti proveravano tokom samog sprovođenja odobrenih projekata);
- sprovođenje istraživanja, izrada naučnih radova, analiza i drugih pisanih radova koji nisu u funkciji predloga projekta i ne ostvaruju namenu podrške;
- pojedinačno učešće članova ili zaposlenih u organizaciji na konferencijama, seminarima i radionicama koje nisu u vezi sa ostvarenjem očekivanih rezultata i ciljeva Programa i namenom podrške;
- pružanje podrške za organizovanje protesta;
- inicijative povezane sa podrškom političkim partijama i akterima koji učestvuju na izborima;
- inicijative koje svojim aktivnostima diskriminišu bilo koju grupu građana/ki.

2.3. Nedoizvoljeni troškovi

Sledeći troškovi su nedozvoljeni:

- porez na dodatu vrednost;
- nabavka vojne opreme;
- nabavka opreme za nadzor;
- dobra i usluge u svrhu podrške policiji i vojsci;
- nabavka opreme i usluga u vezi sa reproduktivnim zdravljem;
- luksuzna roba i oprema za igre na sreću;
- kamate i drugi dugovi koji su nastali pre početka projekta i u toku trajanja projekta;
- kupovina automobila ili nepokretnosti, finansiranje građevinskih radova na nepokretnostima u vlasništvu nosioca projekta ili nad kojima nosilac projekta ostvaruje pravo zakupa;
- finansiranje ili delimično finansiranje aktivnosti javnih vlasti i korisnika budžeta;
- plate i honorari službenika javne uprave, za aktivnosti koje spadaju u njihov redovan posao;
- finansijska podrška koju bi partneri pružili drugim organizacijama civilnog društva u formi donacije.

Nosioci projekta i partnerske organizacije (ukoliko ih ima) ni u kom slučaju ne mogu sklapati ugovore niti angažovati bilo koje pravno ili fizičko lice koje se nalazi na nekoj od lista sankcija iz tačke 2.1. i troškovi koji bi nastali iz takvih ugovora i/ili transakcija su nedozvoljeni.

2.4. Broj dozvoljenih prijava

U okviru ovog poziva zainteresovane organizacije i izdavači medija mogu da se prijave **samo sa jednim predlogom projektne ideje**, bilo u statusu nosioca projekta, bilo u statusu partnera na projektu. Prijave organizacija ili medija koji budu imali više od jednog predloga projekta (bilo u statusu nosioca projekta, bilo u statusu partnera na projektu) neće biti razmatrane.

3. Selekciona procedura

Struktura selekcije partnera za projektnu godinu 2023/2024. biće obavljena u tri faze:

- **Prva faza selekcije:** podnošenje i ocenjivanje projektnih ideja (jun/jul 2023. godine);
- **Druga faza selekcije:** predstavljanje projektne ideje (jul/avgust 2023. godine);
- **Treća faza selekcije:** razvijanje predloga projekata za projektne ideje koje budu odabrane nakon druge faze (avgust 2023. godine).

3.1. Prva faza selekcije – Podnošenje projektnih ideja

U prvoj fazi selekcije za učešće u Programu očekuje se da podnosiocu u **formi kratkog koncepta, odnosno projektne ideje (u formularu koji se nalazi u [OVDE](#)) opišu problem koji žele da reše i rezultate koje žele da postignu, da predlože aktivnosti kojima smatraju da se problem može rešiti, kao i da identifikuju sve one aktore koji im u tom procesu mogu pomoći ili odmoći.**

U prvoj fazi se od podnosioca ne traži dostavljanje kompletnog predloga projekata, već opis projektne ideje koja odgovara uslovima određenim ovim Pozivom i ciljevima programa *Menjaj na zeleno!* Ukoliko se predlog podnosi u partnerstvu, od podnosioca se očekuje da se dogovore sa svojim projektnim partnerom, da zajednički odrede temu i ključni problem kojim će se baviti i zajednički formulišu predlog svoje projektne ideje, koju će podnosilac projekta podneti u zadanom roku. Posebnu pažnju treba obratiti na podelu aktivnosti između partnera, tako da je iz opisa projektne ideje moguće jasno zaključiti uloge i odgovornosti partnera.

Nakon odluke selekcionog komisije, biće izabrano petnaest najbolje ocenjenih projektnih ideja koje će biti pozvane da uđu u drugu fazu selekcije – predstavljanje projektne ideje.

3.2. Druga faza selekcije – Predstavljanje projektne ideje

U drugoj fazi selekcije, podnosioci petnaest najbolje ocenjenih projektnih ideja iz prve faze selekcije će imati priliku da u 15 minuta predstave svoju projektnu ideju selekcionoj komisiji i članovima i članicama BOŠ tima. Predstavljanje projektne ideje će se održati online, u avgustu 2023. godine, terminu koji će naknadno biti dogovoren sa podnosiocima koji budu odabrani za drugu fazu selekcije.

Nakon predstavljanja projektnih ideja, selekciona komisija i BOŠ tim će doneti odluku kojih deset projektnih će biti finalno odabrano za treću i poslednju fazu selekcionog procesa.

3.3. Treća faza selekcije – Razvijanje predloga projekata

Deset odabranih podnosioca će pripremati pun predlog projekta uz pomoć mentora dodeljenog od strane BOŠ tima.

Za njih će biti organizovana uvodna radionica za razvoj predloga projekata tokom koje će od tima BOŠ-a dobiti mentorsku podršku i smernice za dalji razvoj projektnih ideja do nivoa razrađenih projekata, koji će sadržati i sledeće elemente:

- matricu logičkog okvira,
- narativni predlog projekta i
- predlog budžeta.

Mentorski rad podrazumeva stalnu komunikaciju i održavanje sastanaka u skladu sa dogovorenim planom rada. Od podnosioca se očekuje da najkasnije do 4. septembra BOŠ timu dostave kompletnu projektну dokumentaciju. Podnosioci koji ne budu ispoštovali zadate vremenske okvire mogu biti isključeni iz programa *Menjaj na zeleno!* Dostavljanje finalne projektne dokumentacije će biti izvršeno isključivo elektronski preko platforme i prema uputstvima koje će odabrane organizacije blagovremeno dobiti od strane BOŠ tima.

3.4. Kako izgleda proces prijave?

Proces prijavljivanja podrazumeva da organizacije i izdavači medija u **formi projektne ideje** jasno opišu problem koji žele da reše, da opišu koje rezultate žele da postignu odnosno kakva rešenja predviđaju, da predlože aktivnosti kojima smatraju da se problem može rešiti, kao i da identifikuju sve one aktere koji im u tom poslu mogu pomoći.

Sve projektne ideje se moraju podneti na propisanim formularima koji su dostupni [OVDE](#).

Podnošenje predloga projekata za učešće na Programu se **vrši isključivo elektronskim putem** preko onlajn platforme kojoj možete pristupiti [OVDE](#).

Predlozi projekata koji budu dostavljeni na drugi način (poštom, imejlom ili lično) neće biti razmatrani.

3.4.1. Uputstvo za elektronsku prijavu

Onlajn platforma sadrži sledeće delove:

- 1) osnovni podaci o podnosiocu projektne ideje (**u delu gde je potrebno napisati matični broj, OCD unose matični broj, a izdavači medija upisuju registarski broj**);
- 2) podaci o projektu (naziv, iznos sredstava i oblast u kojoj se konkuriše);
- 3) neophodna projektна dokumenta (videti odeljak 3.5.) koja se postavljaju kao prilozi direktno na platformi (u formatima navedenim na platformi);
- 4) dodatno pitanje u vezi sa načinom na koji ste dobili informaciju o konkursu.

Podaci o podnosiocu

Naziv podnosioca *	<input type="text"/>
	<small>Pun naziv podnosioca projekta</small>
Vrsta	<input type="text"/>
	<small>OCD, Mediji, Pojedinač...</small>
Matični broj *	<input type="text" value="unesite matični broj"/>
Adresa *	<input type="text" value="ulica i broj"/>
Grad *	<input type="text"/>
Broj telefona *	<input type="text"/>
Elektronska pošta *	<input type="text" value="username@example.com"/>
Internet prezentacija	<input type="text" value="http://"/>

Ukoliko podnosilac želi da dobije potvrdu na mejl o uspešno podnetoj prijavi projektne ideje, potrebno je da na dnu stranice odabere opciju „Pošalji mi kopiju prijave na mejl”.

3.5. Neophodna dokumentacija za podnošenje projektne ideje

Za prijavu projektne ideje potrebno je priložiti dokumentaciju:

- **Prijavni formular za podnošenje projektnih ideja** (obrazac [Prilog 1_Predlog projektne ideje](#));
- **Izjava nosioca projekta** (obrazac [Prilog 2_Izjava nosioca](#));
- **Izjava partnerske organizacije** (ukoliko se projekat planira u partnerstvu sa partnerskim organizacijama civilnog društva i/ili medijima (obrazac [Prilog 3_Izjava partnera](#));
- **Predlog budžeta projekta** (obrazac [Prilog 4_Predlog budžeta](#)).

Za prijavu se **obavezno** koriste gorenavedeni obrasci koje možete preuzeti i [OVDE](#).

3.6. Rok za podnošenje projektnih ideja

Poziv za podnošenje projektnih ideja je otvoren **od 5. juna 2023. godine**.

Rok za podnošenje projektnih ideja je **5. jul 2023. godine, do 15h**.

Molimo podnosiocima prijave da uzmu u obzir moguće tehničke probleme i svoje projektne ideje ne šalju u poslednjem trenutku, a naročito ne u poslednjih sat vremena.

Prijavlivanje nakon postavljenog roka neće biti moguće.

3.7. Dodatne informacije

Radi bližeg predstavljanja poziva za podnošenje predloga projektnih ideja, Beogradska otvorena škola će 14. juna u 11h održati info sesiju (informativnu radionicu). Prijava za učešće na info sesiji je moguća preko [OVOG](#) linka.

Zainteresovane organizacije mogu da dobiju dodatna pojašnjenja u vezi sa pozivom i uslovima za učešće u programu podrške **Menjaj na zeleno!** i postupkom podnošenja projektnih ideja elektronskim putem na adresu zazivotnusredinu@bos.rs najkasnije **do 30. juna 2023. godine**, do kraja radnog dana. BOŠ nije obavezan da pruži dodatna pojašnjenja za pitanja poslata nakon ovog roka.

U cilju obezbeđivanja ravnopravnog položaja svih organizacija civilnog društva i medija koji se prijavljuju za učešće, **Beogradska otvorena škola ne može da daje mišljenje o ciljevima, očekivanim rezultatima i aktivnostima pojedinačnih predloženih projektnih ideja**, kao i o drugim elementima predloga tokom trajanja otvorenog poziva.

4. Ocena predloženih projektnih ideja

4.1. Kriterijumi za ocenu prijava

Dostavljene projektne ideje će ocenjivati Komisija za izbor projektnih ideja (u daljem tekstu: Komisija). Komisija će biti sačinjena od nezavisnih eksperata iz oblasti zaštite životne sredine, medija i razvoja civilnog društva. Rad Komisije će pratiti i u njemu učestvovati i predstavnici BOŠ-a.

Prijavljene projektne ideje će biti ocenjene u skladu sa sledećim kriterijumima:

Kriterijumi za ocenjivanje prijavljenih projektnih ideja	Ocena
<p>Relevantnost predloga u odnosu na ciljeve i očekivane rezultate Programa (odeljak 1.2. Smernica):</p> <ul style="list-style-type: none">• projektne ideje doprinose dostizanju očekivanih rezultata i ciljeva Programa;• veza između ciljeva i očekivanih rezultata Programa i ciljeva i očekivanih rezultata projektne ideje je jasno opisana;• Identifikovani i opisani problem je u vezi sa zaštitom životne sredine, odnosno sa tematskim oblastima zaštita kvaliteta vazduha, upravljanje vodama, zaštita prirode, upravljanje otpadom, horizontalno zakonodavstvo.	10
<p>Relevantnost projektne ideje u odnosu na probleme koji su prepoznati i opisani i u odnosu na stvarne potrebe ciljnih grupa u lokalnoj zajednici:</p> <ul style="list-style-type: none">• Identifikovani problem je od značaja za građane u lokalnoj zajednici;• ciljne grupe i krajnji korisnici su jasno odabrani i određeni u skladu sa prepoznatim problemom;• između identifikovanih problema, postavljenih ciljeva projektne ideje i identifikovanih potreba ciljnih grupa postoji konzistentnost.	6
<p>Izvodljivost predložene projektne ideje</p> <ul style="list-style-type: none">• predložena projektne ideje je realistična, odnosno ima realne izgleda da dovede do promene koju nosilac projekta očekuje;• podnosioci projektne ideje imaju realne mogućnosti da sprovedu planirane aktivnosti i ostvare planirane rezultate i ciljeve;• predloženi metod za rešavanje (sledeći koraci, identifikovani relevantni akteri i načini njihovog uključivanja u projekat) problema je adekvatan identifikovanom problemu u zajednici.	6

<p>Utemeljenost i uticaj podnosioca u lokalnoj zajednici u kojoj deluju i potencijal za udruženo delovanje sa zajednicom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektna ideja argumentovano pokazuje da obezbeđuje interese građana i lokalnih zajednica; • podnosilac je ima razvijena partnerstva u lokalnoj zajednici, mrežu volontera, saradnika iz sva tri sektora; • podnosilac predloga pokazuje sklonost za saradnju sa različitim akterima u svojoj zajednici u cilju unapređenja uslova života u zajednici; • nosilac može da mobiliše i utiče na druge zainteresovane strane u lokalnoj zajednici ili tematskoj oblasti i ima potencijal za umrežavanje i partnerstva; • Podnosilac pokazuje da ima iskustvo u umrežavanju i pokretanju različitih aktera u zajednici na udruženo delovanje. 	10
<p>Mesto delovanja podnosioca projekta i partnera na projektu u Srbiji</p>	4
<p>Utemeljenost predloženog projekta u okviru javnih politika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnosilac projektne ideje je jasno identifikovao konkretne javne politike koje uređuju oblast koja je tema projektne ideje; • nosilac projekta je predstavio vezu između predloženog projekta i identifikovanog okvira javnih politika; • Učešće u ciklusu javne politike je centralni fokus projektne ideje. 	6
<p>Koherentnost predloga projektne ideje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veza između predloženih aktivnosti, očekivanih rezultata i ciljeva predloga je jasna (aktivnosti doprinose ostvarenju rezultata, a rezultati dovode do ostvarenja ciljeva); • praćenje sprovođenja odabrane javne politike je logično uklopljeno u ciljeve, rezultate i aktivnosti projekta. 	6
<p>Stepen učešća građana u razvoju i sprovođenju predložene projektne ideje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektna ideja pokazuje da su u prepoznavanje ključnog problema bili uključeni građani; • predlog sadrži jasan i realističan plan za aktivno uključivanje građana u fazi sprovođenja projektne ideje. 	10
<p>Projektna ideja uključuje partnerstvo između organizacije civilnog društva i medija.</p>	10
<p>Projektna ideja uključuje bavljenje pitanjima horizontalnog zakonodavstva i vladavinom prava u životnoj sredini.</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektne aktivnosti su vezane za: • učešće javnosti u donošenju odluka, • procene uticaja na životnu sredinu, • strateške procene uticaja na životnu sredinu, 	10

<ul style="list-style-type: none">• štete i krivična dela prema životnoj sredini,• istraživanje transparentnosti i korupcije u zaštiti životne sredine;	
Komunikacija sa javnošću i saradnja sa medijima: <ul style="list-style-type: none">• podnosilac predloga je dao jasan plan za komunikaciju rezultata i aktivnosti na projektu široj zajednici;• podnosilac predloga ima razvijene profile na društvenim mrežama (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube i slično) koje aktivno koristi u komunikaciji sa građanima;• podnosilac predloga ima razvijenu saradnju sa medijima.	5
Potrebni resursi i kapaciteti podnosioca predloga: <ul style="list-style-type: none">• podnosilac predloga je realistično procenio potrebne ljudske resurse za realizaciju projektne ideje (za upravljanje projektom, finansijsko upravljanje, specifična ekspertna znanja);• podnosilac predloga ima na raspolaganju potrebne resurse i kapacitete (dovoljan broj angažovanih članova tima koji raspolažu relevantnim znanjem i iskustvom za sprovođenje projektne ideje);• Podnosilac predloga ima relevantno iskustvo u odabranoj tematskoj oblasti projektne ideje.	6
Budžet: <ul style="list-style-type: none">• planirane aktivnosti se jasno oslikavaju u budžetu i predviđena sredstva su dovoljna za realizaciju planiranih aktivnosti;• troškovi su realno procenjeni;• narativna objašnjenja budžetskih stavki su jasna;• procenjeni iznos budžeta odgovara kapacitetima podnosioca projekta.	5
Održivost projektne ideje i perspektive za uticaj nakon isteka projekta: <ul style="list-style-type: none">• podnosilac predloga prepoznaje zaštitu životne sredine kao svoj dugoročni prioritet;• Podnosilac pokazuje kapacitet za dugoročni doprinos zaštiti životne sredine, razvoj zajednice i reformu društva;• podnosilac predloga primenjuje transparentnost, odgovornost, demokratičnost i nediskriminaciju kao principe u svom radu;• postoji realan plan za nastavak rada po završetku podrške iz ovog Programa;• podnosioci su predstavili svoje potencijale za dalji razvoj i inovacije.	6
Ukupan maksimalan broj poena	100

4.1.1. Način ocenjivanja prijava

Raspon ocena	Ocene se dodeljuju na sledeći način:
od 0 do 4 (samo za kriterijum <i>Mesto delovanja podnosioca projekta i partnera na projektu u Srbiji</i>)	1 – podnosilac projekta je registrovan iz i deluje u Beogradu, Nišu ili Novom Sadu 2 – podnosilac projekta je registrovan iz i deluje u Beogradu, Nišu ili Novom Sadu, partnerska organizacija/organizacije je registrovana i deluje van ovih gradova 3 - podnosilac projekta i partnerska organizacija/organizacije su registrovani i deluju van Beograda, Niša ili Novog Sada. 4 - podnosilac projekta i/ili partnerska organizacija/organizacije su registrovani ili deluju u ili u okolini zaštićenog područja.
od 0 do 5	0 - uopšte ne zadovoljava kriterijum 1 - zadovoljava kriterijum, ali u nedovoljnoj meri 2 - delimično, u manjoj meri zadovoljava kriterijum 3 - zadovoljava kriterijum u dovoljnoj meri 4 - zadovoljava kriterijum u velikoj meri 5 – zadovoljava kriterijum u potpunosti
od 0 do 10	Kriterijumi koji su od posebnog značaja za ostvarenje ciljeva Programa nose maksimalne ocene 10, koje se formiraju tako što se ocena u rasponu 0 do 5 množi sa 2.
od 0 do 6	0 - uopšte ne zadovoljava kriterijum 1 - zadovoljava kriterijum, ali u nedovoljnoj meri 2 - delimično, u manjoj meri zadovoljava kriterijum 3 - zadovoljava kriterijum u dovoljnoj meri 4 - zadovoljava kriterijum u velikoj meri 5 – zadovoljava kriterijum u potpunosti 6 - zadovoljava u potpunosti i sadrži dodatnu vrednost

4.2. Obaveštavanje o rezultatima konkursa

Komisija za ocenu prijava sastaviće rang listu podnetih predloga projektnih ideja, u skladu sa kriterijumima za ocenu prijava navedenih u odeljku 4.1. ovih Smernica.

Podnosioci prijave će biti obavešteni o rezultatima prve faze procesa selekcije putem elektronske pošte, u roku koji ne može biti duži od 60 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava. Obaveštenje o finalnim rezultatima konkursa biće postavljeno početkom avgusta 2023. godine na internet stranama Beogradske otvorene škole (www.bos.rs) i projekta Zajedno za životnu sredinu (www.zazivotnusredinu.bos.rs).

4.3. Standardna pravila i prakse USAID-a

Organizacije koje budu postale projektni partneri BOŠ-u kroz program *Menjaj na zeleno!* će biti u obavezi da primenjuju standardna pravila i prakse koje primenjuje USAID, što će biti regulisano kroz ugovore koje će BOŠ potpisati sa organizacijama civilnog društva i medijima podržanim kroz Program.

5. Okvirni vremenski period za realizaciju Programa

*Ovo je okvirni vremenski period, osim za datume navedene u tačkama 1, 2, 3 i 8. Beogradska otvorena škola zadržava pravo da izmeni vremenski okvir u gore predstavljenoj tabeli. U ovom slučaju izmenjena tabela sa vremenskim periodom za realizaciju Programa će biti objavljena na internet stranama Beogradske otvorene škole (www.bos.rs) i sajtu projekta *Zajedno za životnu sredinu* (www.zazivotnusredinu.bos.rs).

6. Pravila vidljivosti i pristup informacijama

Od organizacija i medija koji budu podržani se očekuje da jasno naznače da projekat podržava USAID, u okviru projekta Zajedno za životnu sredinu, koji sprovodi Beogradska otvorena škola (BOŠ) u saradnji sa Međunarodnom unijom za zaštitu prirode (IUCN), Mladim istraživačima Srbije, međunarodnom ekološkom organizacijom The Nature Conservancy, Američkom privrednom komorom u Srbiji i udruženjem ENECA.

Sve komunikacione aktivnosti i pisani materijali nastali u toku sprovođenja projekata moraju biti u skladu sa pravilima o obeležavanju i vidljivosti predviđenim za projekte podržane od strane USAID-a.

7. Kontakti

Pitanja, zahtevi za dodatna pojašnjenja i odgovori u vezi sa samim Pozivom i postupkom podnošenja predloga projekata se mogu slati isključivo elektronskim putem na adresu zazivotnusredinu@bos.rs.

8. Dokumentacija za podnošenje prijava

Za prijavu projektne ideje potrebno je priložiti dokumentaciju:

- **Prijavni formular za podnošenje projektnih ideja** (obrazac [Prilog 1_Predlog projektne ideje](#));
- **Izjava nosioca projekta** (obrazac [Prilog 2_Izjava nosioca](#));
- **Izjava partnerske organizacije** (ukoliko se projekat planira u partnerstvu sa partnerskim organizacijama civilnog društva i/ili medijima (obrazac [Prilog 3_Izjava partnera](#));
- **Predlog budžeta projekta** (obrazac [Prilog 4_Predlog budžeta](#)).

Za prijavu se **obavezno** koriste gorenavedeni obrasci kojima se može pristupiti [OVDE](#).

